

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

4 Quæ personæ tutelam gerere possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

se uando seruari nequeunt, l. lex qua tutores, de administr. tuto. C. l. final. si maior fact. alien. rat. habuer. exceptis quoque necessariis venditionibus solemniter & rite factis. Solemnes autem dicuntur illae si concurrat primum causa, quae fieri venditionem cogat veluti a alienum pupilli, quod aliunde per inquisitionem iudicis constet, non posse extenuari: cum pupillus non habeat in numero pecuniam, non in fructibus conditis, non in reddituum vel obventionum spe, vel in nominibus unde solui possit. *Ulpian. l. magis puto, §. 5. non passim, de reb. eor. in P. l. obas alienum. 12. C. de prad. & alius rebus minor. l. b. §. C. tit. 71.* Huc pertinet necessitas diuisionis, si maior, qui rem cum minore communem habet ad diuidendum, pupillum vel eius tutorem promouet. l. 1. §. si communis res, de reb. eor. in P. *Ulp. l. si pupillorum, eod. tit. l. pen. de prad. & alius reb. minor. C. aut si creditor qui pignori agum a parente pupillo accepit, ius exsequatur, l. 2. si aduer. vend. pig. C. l. 1. §. si communis, & l. si pupillorum 7. §. si pupillus, de reb. eor. qui sub tutela in P. si que de similibus necessariis, l. 1. de prad. & alius reb. minor. §. c. lib. 5. C. tit. 71.*

17 ¶ Deinceps. ¶ cum causa alienandi secundo exigitur persona & auctoritas tutoris veri, l. ult. §. si autem, si, rop. publ. pensit. C. non falsi vel eius, qui pro tutore habetur, l. qui neque 8. de reb. eor. in P. l. 2. de eo qui pro tuto. se gestit. Cod. l. 3. de tuto. vel curat. qui non satis, lib. 1. C. tit. 42. Eam autem auctoritatem in negotio quod cum pupillo gerit tutor, non potest sibi praestare directo per consequentiam tamen potest: ut adeundo hereditatem, cuius debitor erat obligatus pupillo, l. 1. de auctori. & consuet. lib. 26. tit. 8. l. quod dicimus 7. & l. pupilla, eod. l. cum quadam, de administr. tut. C. ¶ Item ¶ requiritur iudicis auctoritas, quae causas alienationis, & a alienum & debitum excutiat: decem inquam eius, l. ob as alienum 12. & l. si, §. tot. tit. de prad. & alius rebus min. C. l. si prad. 11. de reb. eor. qui sub tutela in P. l. si fundum 13. §. 1. eod. l. lex qua tutores. C. de administr. tut. quo praetermissio minor postea poterit vindicare alienata, nec tenetur pretium a tutore acceptum refundere emtori, nisi in quantum ditior factus, & quantum in suam utilitatem conuersum fuisse constiterit, l. praeiorum 10. de prad. & al. reb. min. C. Atque non tantum rem tanquam suam vindicat, sed etiam & fructus: si emtor se iurerit minoris fuisse, & ita decretum omiserit, l. 2. & si fin. si quis ign. rem mino. esse sine decr. compar. lib. 5. C. tit. 73. l. vni. de repetition. lib. 2. C. tit. 48. omni praescriptione aduersum pupillum cessante, l. 1. d. tit. si quis igno. Neque sufficit hic, causas necessarias venditionis proponere iudici, nisi illae ipsae probentur apud acta, l. minorum 6. de prad. & alius rebus minor. in P. Partes autem iudicis in hoc negotio quales sint, ordine Ulpianus describit, l. magis puto 5. non semper, cum suis versis. de reb. eorum qui sub tut.

19 ¶ Vim tamen habebit ¶ decreti & auctoritatis iudicialis, rescriptum principis permittens alienationem, l. 2. quan. decre. opus non est. C. Sed & praescriptio post 25. annos, incipit aduersus ius venditionis retractanda ex defectu decreti: si post 15. annos aetatis non congeratur, de e venditione, intra 5. annos cōtinuos: aut de donatione intra decennium inter praesentes, & 20. inter absentes, l. fin. si maior fact. alien. fact. sine decr. rat. habuer. libr. 5. C. tit. 54. vel si expresse ratam habuerit, l. 1. & 2. si maior fact. rat.

20 ¶ Et haec ¶ quae de venditione diximus, ad omnem pertinere puta alienationem, qua pupilli res definit esse, l. non solum 4. si ad resoluendam l. 7. & 8. de prad. & al. reb. mino. C. Sicut in ceteris iuris capitulis, l. fin. de reb. alien. non alien. lib. 4. C. tit. 51. l. 2. de fund. dor. C. Et nominatim Cicero, pro Flacco, de dote constituenda sine tutore: *Quaeunque sine tutore auctore est dicta dos inquit, nulla est.*

21 ¶ Observamus autem ¶ in retractadis distractionibus rerum immobilium minorum, sine solemnibus factis, methodum duplicem, qua iudicium de illis interpellatur. Nam aut nullam venditionem dicimus, & repetimus via nullitatis: & tunc, ad negotium non pertinet disquisitione quo pretio, vilineam legitimum distracta sint. Aut vero per restitutionem agitur in integrum, & tunc pretii deceptio, & utilitas sola irritas facit minoris venditiones, etsi interuenierit auctoritas iudicis & tutoris, l. & si is quem,

22 ad tit. de prad. & alius reb. C. ¶ Sed ¶ & in fructibus, reliquisque distrahendis mobilibus, quae debent in pupillorum utilitatem vendi, tutor & curator quoque debent tempus opportunum & vilius, & pretium quo pluri vaneant, obseruare: alioquin de negligentia, & damno responsuri, l. tutor qui reparatorum, §. si tutor cessauerit, de administr. tut. in P. l. si §. si eod. tit. C. Porro in alia administratione, & actionibus & iudiciis *in vniuersiis*, l. C. qui tut.

dar. poss. lib. 5. tit. 44. considerari curam quoque tutoris & officium, ex superioribus apparuit: cum de verbis finitionis tutela, ad iudicium eum, &c. loquebamur.

Quae Personae tutelam gerere possunt. Cap. 4.

- 1 Tutrix esse non potest mulier.
- 2 Tutela quomodo, & quale munus publicum est.
- 3 Mater quando & quomodo possit esse tutrix filiorum.
- 4 Tutores quibus moribus repellantur a tutela.
- 5 Debitores & creditores minorum, num tutores vel curatores eorum esse possint.
- 6 Tutores vel curatores legatione fungentes non dantur. Nec qui se ingerunt, serui, milites, ecclesiasticae personae.
- 7 Tutores dandis, qua in illorum persona magistratus obseruare debet.
- 8 Tutor num Iudeus non Iudaeo dari possit.
- 9 Iudeorum impisiores, & odium in Christianos, & leges in ead. data, prohibentes Christianorum commercia & consuetum.
- 10 Tutores num possint esse pupillorum Christiana & orthodoxa fidei, heretici.
- 11 Tutores esse non possunt viles, quibus cum testamenti factio non est, maritus uxoris, non socer, nurus, male moratus.
- 12 Tutores vicini quando dari possint.

Non ¶ omnes passim & indiscriminatim personae in hoc tutela munus videntur, sed quae dam excipiuntur, quae vel tutelam gerere non possunt: quia prohibentur, vel quia nolunt, quae se excusant, & immunitatem habeant. Proinde principio accetur: a tutela gerenda mulier, l. tutela plerumque, & l. si de tutel. in P. l. 2. de reg. iur. l. scire oportet 21. de tut. dat. ab iis, & c. lib. 26. tit. 5. propter sexus infirmitatem: quippe quod alienam subire defensionem munus est virile, l. alienam defensionem. C. de procur. & publicum & civile munus mulieri subire non conuenit iure, d. l. 2. de reg. iur. l. cum prator, de iudic. P. ¶ Est autem ¶ eius generis tutela, nempe publicum, §. 1. de excus. tutor. ratione auctoritatis, quae tutoribus conceditur: cum ciuium & rerum conseruatio in vniuersum considerata, publicam respiciat utilitatem, l. 2. ac iis, qui sunt sui vel alie. tut. in P. §. pen. eod. ap. Insti. l. argentarius, §. 1. de eden. in P. Priuatum autem administratio ne l. athlete, l. 8. §. tutela, de excus. tut. in P. munus: cum priuatum sit, quod ad singulorum commoda pertinet, l. 1. §. huius studii, de iust. & iur. §. huius studii, eod. ap. Insti. ¶ Extra tamen ¶ iuris conueniens regulas, §. matri & auiae concedi placuit tutelam filiorum vel nepotum, l. 2. & auis. matri. quand. mul. tut. offic. fung. poss. C. l. omnem, ad Tertul. C. atque in istis naturalis affectio, qua praesumuntur habere curam liberorum, singulari modo iuris alias excludit pugnantis praesumptiones, quae illis prohibere possent. Si tamen testamentato paterno relinquuntur administratrices, dominaeque tutrices sunt, nec alius tutor dari potest: quia per illa verba, *dominum & administratricem relinquo*, censetur tutrix, quia & tutor censetur dominus bonorum pupillorum, l. qui fundum §. si tutor pro curia, l. interdum §. qui tutelam, de furt. Sed de hoc, & an minor 25. ann. tutrix dari possit, & an teneatur renuntiare secundis nuptiis & Velleiano, num etiam amittat secundis nuptiis tutelam, & ad quid teneatur relicta tutrix, & administratrix sine redditione rationum, vide late Boerium, decr. 124. Papum, Aresto lib. 1. tit. 5. Aresto. 2. Quod si relicta non sit tutrix mater in testamento mariti, vel patris, & alii accipiuntur tutelam, si velit tutelam recte & facile a principe & aequitatis officina, id est, cancellaria, consequetur. ¶ Secundo, ¶ tutores esse nequeunt, l. 1. qui morib. se excusa. C. l. post se scriptum, de excus. tut. in P. l. 3. qui dote tut. vel cura possunt, lib. 5. C. tit. 34. fu. iolus, mutus, caecus, furdus, & si qui vno oculo tantum orbatus est, l. frater tuus 19. C. de excus. tut. lib. 5. tit. 62. ¶ Tertio, perpetua valetudine afflictus arceat a tutela: vel aliqua temporali, quae tamen tunc cum datus est, eum tutorem vrget, §. item propter aduersam valetudinem, de excus. tut. l. non solus, §. fin. & l. idem Vlp. eod. in P. ¶ Quarto, ¶ creditores minorum olim, sicut nec debitores, tutores eis dari poterant, l. creditorem 8. qui dar. tut. poss. C. l. neg. 7. de excus. tut. lib. 5. C. tit. 62. §. item propter, eod. ap. Insti. hodie nequaquam, §. 1. ut ii. qui oblig. perhib. §. hab. res minor. in auct. minoris, qui dar. tut. poss. C. Quinimo si subierint vel acceptauerint tutelam, priusquam iudici vere exposuerint debitum quale sit vel ius quod habet in bonis pupillorum, amittunt debitum si datui tutores eis sint, non etiam testamentarii vel placuisse senatus Gratianopolitano 6. Februarii 1461. notat Philibertus

Philibertus Bugnonis, lib. leg. abrog. ¶ Quinto ¶ loco ad uita-
 tores vel curatores a magistratibus: quia per id tempus quo in
 legatione funguntur, periculum ad eos non pertinet, si scire oportet
 21. §. eos qui in legatione, de tuto. & cur. dar. ab us qui ius dat. Sc.
 lib. 26. P. tit. 5. l. in omnem, eod. ¶ Sexto, qui se ingerunt, petuntque
 tutelam, & eandem pretio aucupantur, creandi non sunt tutores,
 dist. l. scire oportet §. si. l. 3. §. tuto. qui ad alimenta, de susp. tutor. sed
 potius potius subiiciendi, ut suspēcti se vitro offerentes, l. que om-
 nia, §. 1. de proc. in P. l. si quemquam, de epis. & cler. C. l. prator. §.
 neque, de offic. pres. in P. nisi alioquin idonei certo apparet,
 Paul. l. uxori 18. ad legem Cor. de fals. lib. 48. P. tit. 10. ¶ Septimo
 militia armata muneribus occupatus, nec tutor, vel curator etiam
 volens, dari potest. l. 4. qui dar. tut. poss. C. §. idem & in milite,
 de excus. tut. ap. Iustin. l. ab administratione, l. 7. de legat. lib. 6. D. tit.
 37. ¶ Octauo, non forus, l. in seruis 7. qui dar. tut. poss. C. ¶ No-
 no, non debent, nec possunt etiam ecclesiastica personæ tutelam
 subire. Atque concilio episcoporum statutum scribit D. Cyprianus
 lib. 1. epist. 9. ne quis clericis, vel ministris tutorem vel curato-
 rem testamentum suo scribat, quod ii non nisi altari, & diuino mi-
 nisterio debeant vacare, & orationibus: & nemo militans Deo,
 secularibus negotiis se immisceat debeat. 2. ad Timor. 2. c. 1. 2. 3. 4.
 88. dist. tit. ne cler. vel mona. & c. Atque pro eo defuncto in altari
 orandum non esse, qui tutorem clericum dedit: imo sacerdo-
 tem ab altari dimouendum, nec pro eius dormitione offeren-
 dum. Quæ transiit inter pontificia decreta Gratianus, ca. si 88.
 dist. Vnde ecclesiasticis immunitas a tutelam data est, ecclesiastici
 muneris fauore, ut non cogantur tutelam suscipere, vel cu. as. leg.
 generaliter, de epis. & cler. c. generaliter 16. q. 1. Possunt tamen ho-
 die si velint legitimam suscipere, demtis episcopo & anachoretis,
 §. amabiles, de sanct. episc. coll. 9. amb. presbyteros, de epis. & cleric. C.
 Tenentur tamen ad miserabiliū hominum tutelam omnes &
 ad defensionem eorum etiam cuiuscumque sunt ecclesiastica gra-
 dus personæ c. peruenit 86. dist. can. docere 88. dist. c. licet 87. dist. c.
 7. generaliter, 16. q. 1. ¶ Et de decimo loco in summa cum reliquis, o-
 portet magistratum & mores creandorum inuestigare: neq; fa-
 cultates enim, aut dignitas ita sufficiens est ad fidem, vt bona ele-
 ctio, vel voluntas, vel benigni mores, l. scire oportet 21. §. pen. de tu-
 to. dar. ab us. & c. in P. l. in confirmando, de testam. tut. ¶ Undecimo,
 § non caret ¶ controuersia num Iudæus Christiani tutor esse pos-
 sit. Agitur hanc quæst. Ias. in l. de iust. & iur. Bar. & alij in l. spado-
 nem §. iam autem, de excus. tutor. Placet autem mihi non posse,
 quia cultus diuinus & mores inde corrumpentur pupilli: quā-
 uis Modestinus dissentire prima fronte videatur, dum Iudæos
 non Iudæorum esse permittit. Verum si consideremus eorum in
 corruptendis moribus Christianorum infidum morem, ipse
 eodem responso aperte repellit, Modest. in l. spadonem 17. de ex-
 cus. tut. in P. ¶ Contemnunt ¶ enim alios, qui suæ religionis non
 sunt. Et vt ait Iuuenalis, Satyr. 14.

Quidam fortiti meruentem sabbata patrem,
 Nil præter nubes, & cœli numen adorant,
 Nec distare putant humana carne suillam,
 Quæ pater abstulit: mox & præputia ponunt.
 Romanas autem soliti contemnere leges,
 Iudæicum ediscunt, & seruant, ac meruent ius,
 Tradidit arcano quodcumque volumine Moses,
 Non monstrare vias eadem nisi sacra colenti,
 Quæ situm ad fontem solos deducere verpos,
 Sed pater in caussa, cui septima quæque fuit lux
 Ignaua, & partem vitæ non attingit ullam.
 Sponte tamen inuenes imitantur cetera: solam
 Inuiti quoque auaritiæ exercere tubentur.

Nec est quod referam quanto odio in Christianos flagrent,
 quoties ad necem vsque insidiati fuerint: postant enim palam-
 que sunt exempla, vbicunque illis permilla fuit habitatio. Et
 Constantinus, l. 2. de Iudæ. lib. 1. C. tit. 12. illorum in Christianos
 odium lethale constitutione duxit coercendum. Si quis, inquit,
 Iudæorum post hanc legem, aliqui qui eorum feralem fugerit sectam,
 & ad Dei cultum respexerit, saxis aut alio furoris genere, quod nunc
 fieri cognouimus, assisus fuerit attentare, mox summis dandus est, &
 cum omnibus suis participibus concremandus. Et Theodosius l. si. eo.
 & Valentinianus, & Gregorius IX. c. ex specialis, c. 18. de Iudæ. ap.
 Greg. ademerunt Iudæis omnes administrationes & honores, &
 potestatem inter Christianos, ne insulterent fidei nostræ. Quam-
 obrem cum docuerimus maxime personæ dari tutores & mori-

bus, vita autem nostra religione, vt ait Plinius constat, certe pro
 religione statuendum e. it. l. sum persona, de relig. & sum. funer. in
 P. & si quædam cōtrarium suadere videantur aliquibus. Pretio-
 fior enim cunctis rebus anima est. l. sancimus, de sacrosan. eccles. C.
 cuius vitæ magis cōsulendum: & ideo sicuti suspicio infidiarum
 in vitâ minoris, prohibet, ne pupillus inter suspēctas huiusmodi
 personas educetur. l. 1. & si. ubi pupil. edno. debe. in fil. fi. C. eod. mul-
 to magis ubi suspicio est periculi animæ. Prohibuit & Constanti-
 nus, l. 1. ne Christiana, manci. heret. vel Iudæ. habe. lib. 1. C. tit. 13. Iu-
 dæis hæreticisque habere seruos Christianos. Idipsum & pontifi-
 cia iura cauēt c. 2. de Iudæis, lib. 5. Decret. tit. 6. Vt non imme-
 rito in sua potestate prohibeantur habere liberos. Quin & conti-
 cilio Late. anensi statutum, c. Iudæi, sub c. 5. eod. non licet e Iudæis
 vel Agarenis, prætextu alendorum puerorum suorum, nec pro
 feruitio, vel alia qualibet causa, mancipia Christiana in domi-
 bus suis habere, non liberas nutrices, non mercenarios Christianos.
 c. ad hoc, c. 8. eo. c. & si Iudæis, c. 13. eod. Quoniam, vt ibi scribitur,
 Iudæorum mores & nostri, in nullo cōcordant: & facile ob con-
 tinuam conuersationem & assiduam familiaritatem ad suam su-
 perbitionem & perfidiam, simplicium animos pertraherent. Et
 ob id etiam, in concilio generali placuit, in c. nonnullis 15. de Iud.
 vt habitu & vestitu essent distincti Iudæi inter Christianos com-
 morantes, ne latentes Christianæ insidiantur fidei.

¶ Duodecimo, ¶ hæc eadem, quæ diximus de Iudæis, in herē-
 ticus obseruanda sunt, vt iisdem, quibus Iudæi rationibus repel-
 lantur a tutela orthodoxorum, & Christianorū: seipit enim do-
 ctrina eorum, vt cancer, sicut voluit D. Paulus, ad Tim. 2. prohi-
 benturque eorum non tantum consortia, sed etiam salutatio, vt
 nec eis dicendum esset, aue, D. Ioannes admonet 2. D. Ioan. epist.
 cap. 1. ¶ Decimotertio, ¶ non gerit tutelam turpis persona, cui ¶
 nec tutela cum satisfactione committi debet, l. testamento datus,
 17. de testam. tut. lib. 26. P. tit. 2. ¶ Decimoquarto, ¶ testamento ¶
 tutores ii dari possunt, cum quibus testamenti factio sit, l. testam.
 tutores 21. eod. videlicet passiuæ, hoc est, qui capere ex testamē-
 to possunt: alioquin si de actiua agatur, qui testamentum facere
 non possunt, & ipsi tutores dari possunt, vt filiis familias, §. 1. qui
 dar. tut. poss. apud Iustin. Vlp. l. si quis 18. §. si. de excus. tut. in P. Ve-
 runtamen & de hac re Vlpianus sicut in tit. iuris, tit. 12. Testamē-
 to dari possunt ii, cum quibus testamenti faciendi ius est, præter La-
 tinum Iunianum: nam Latinus habet quidem testamenti faciendi ius,
 sed tamen tutor dari non potest, id enim lex Iunia prohibet. Et lex Iu-
 niana iurem ferri iubet Latino impuberi cū, qui ante manumissionem
 ex iure Quiritium fuit.

¶ Decimoquinto marito etiam tutores vel curatores vxoris,
 dici non possunt datitii, l. 2. qui dari tut. poss. lib. 5. C. tit. 34. §. pen.
 de excus. tut. ap. Iustin. quia iure ipso Romano mulieres sunt in
 tutela & cura maritorū, vt diximus in potestate in vxores. ¶ Dec-
 imosexto, nuriusæ nemo curator dari potest, l. licet orationis,
 17. de excus. tut. C. ¶ Decimosextimo, quando ex inquisitione
 magistratum vel p. asidum dantur tutores, solet inquiri secun-
 dum Theophilum in §. 1. eod. & in §. sed & his, de e. Aul. tut. in In-
 stit. sitne qui est dandus locuples, frugi, probus vita, an vitæ pi-
 gnora, hoc est, liberos habeat: item an eam, quæ se progeniit,
 patriam amet, secundum Constantinum Harmenopulum, lib. 5.
 promtu. in. tit. 11.

¶ Decimo octauo ¶ aliquando in controuersiam venit, num ¶
 deficientibus testamentariis & legitimis, dari possent tutores vi-
 cini pupillorū, nulla affinitate vel cognatione illis conitincti, sed
 tandē placuit posse, ni se alia iusta ratione excusent, senatus cons.
 Paril. 21. Maii 1534. Pap. libr. 15. ares. tit. 5. ares. 1. quia etiā pro-
 tinus extraneus, & ignotus tutor dari potest.

De Suspectis tutoribus. Cap. 5.

Lib. 26. tit. 10. Lib. 5. C. tit. 43. Lib. 1. Instit. 26.

- 1 Tutor ex quibus causis, vt suspectus, remoueri possunt: Ex his de-
 ne dentur impediri possunt.
- 2 Tutor suspectus quis dicatur.
- 3 Tutor suspectus ex quibus causis fieri potest.
- 4 Tutor pauper bonasides vt suspectus remoueri non potest.
- 5 Tutor vt suspectus quomodo remoueatur a iudice.
- 6 Tutores vt suspectos qui accusare possunt.
- 7 Tutori vt suspecto accusato interdicitur administratio.
- 8 Tutor de suspecto pendente administratione non finita tutela ac-
 cusatur.
- 9 Tutor coram quo iudice de suspecto accusatur.